

Tsümbiidiumid Tallinna Botaanikaaias.

Lõhnavate õitega elegantsed graatsiad

Ühed esinduslikumad taimed orhideede seas on tsümbiidiumid. Neist on aretatud tuhandeid kauneid sorte.

Tsümbiidiumide (*Cymbidium*) kodumaa ulatub Hiinast ja Jaapanist üle Hiimalaja ning Kagu-Aasia Põhja-Austraaliani. Neid võib leida kasvamas tasandike rohurindes, mäenõlvade kivisel pinnal ja ka pealistedena puudel.

Perekonda kuulub umbes 50 liiki. Aastakümnete jooksul on aretatud tuhandeid tsümbiidiumisorte, mis erinevad üksteisest õite värvuse, kuju, suuruse ja isegi lehtede poolest. Sellise tohutu mitmekesisuse hulgast leiab igaüks oma maitsele vastava taime tuppä või õied vaasi.

Täiuslikkuse võrdkuju

Jaapanis ja Hiinas hinnati ning kasvatati tsümbiidium-orhideesid juba enne meie ajaarvamise algust. Eriti Hiinas peeti orhideesid peenetundelisuse ja kultuuruse sümboliks. Lõhnavate õitega tsümbiidiumid olid täiusliku isiksuse võrdkuju – on ju üheaegselt samal ajal nii imekaunid peene aroomiga õied kui ka graatsiliselt kaarduvad lehed.

Rohelised tsümbiidiumid on eriti hinnatud Hiinas.

Aegade jooksul valiti taimede seast välja palju teisendeid, mis paelusid õite või dekoratiivsete lehtede poolest. Orhideesid kasvatati spetsiaalselt nende jaoks disainitud hinnalistes pottides. Loomulikult sai sellist luksust endale lubada vaid elanikkonna koorekiht. Tsümbiidiumide käekäigust vesteldi seltskonnas, neid ülistati luuletustes ja jäädvustati igaveseks siidile maalituna. Tsümbiidiumid on alati olnud idamaise kunsti üks lemmikuid.

Esimese eurooplasena kirjeldas tsümbiidiumi perekonda Rootsi botaa-

nik Olaf Swartz 1799. aastal. Juba 19. sajandil õpiti selgeks nende kasvatamise nipid ning peagi said tsümbiidiumid üheks populaarsemaks ärikultuuriks Euroopa lilleturul. Looduses kasvavatest liikidest tunduvalt vähenõudlikumad sordid leidsid kiiresti kasutust elegantsete ja uhkete toalilledena.

Erakordselt vastupidav vaasilill

Raske on leida teist nii vastupidavat lõikelille kui tsümbiidium, kes võib vaasis kaunina püsida üle kuu aja.